

ΤΡΙΤΗ ΓΝΩΜΗ

Αμερικανικές εκλογές

Του ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΚΟΥΛΟΥΜΠΗ*

Χωρίς περίσκεψιν, χωρίς λύπην, χωρίς αιδά/ μεγάλα κ' υψηλά τριγύρω μου έκπισαν τείχη./ Και κάθομαι και απελπιζομαι τώρα εδώ./ Άλλο δεν σκέπτομαι: τον νουν μου τρώγει αυτή η τύχη/ διότι πράγματα πολλά έξω να κάμω είχαν./ Α όταν έκτιζαν τα τείχη πώς να μπν προσέξω./ Αλλά δεν άκουσα ποτέ κρότον κτιστών ή ήχον./ Ανεπαισθήτως μ' έκλεισαν από τον κόσμο έξω.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΒΑΦΗΣ, «Τείχη», 1896

Επανέρχομαι στο θέμα των αμερικανικών προεδρικών εκλογών της 8ης Νοεμβρίου, διότι θα μπορούσαν—σε περίπτωση εκλογής του Ντόναλντ Τραμπ—να προκαλέσουν έναν καταστροφικό πολιτικό και κοινωνικό σεισμό στις Ηνωμένες Πολιτείες, με σοβαρότατες επιπτώσεις στο υπόλοιπο του πλανήτη μας. Ευτυχώς, οι περισσότερες δημοσκοπήσεις δείχνουν ότι αυτό το ενδεχόμενο απομακρύνεται όσο πλησιάζουμε την αποφασιστική μέρα της κάλπης. Αλλά και η καλλιέργεια υπερβολικού εφησυχασμού μπορεί να οδηγήσει στην αποχή πολλών Αμερικανών ψηφοφόρων και να φέρει τελικά το ανεπιθύμητο και άκρως επικίνδυνο αποτέλεσμα.

Αξίζει πάντως να δικαιολογήσω την τόσο απόλυτη παραπάνω τοποθέτησή μου, η οποία ξεφεύγει από τη νοοτροπία των «ίσων αποστάσεων» που έχω υιοθετήσει εδώ και πολλές δεκαετίες. Έχω την αίσθηση πως η εκλογή του ανθρώπου-καρικατούρα, Ντόναλντ Τραμπ, αποτελεί αυτό που οι Αμερικανοί αποκαλούν «real and present danger». Συγκεκριμένα, η εκλογή του εκκεντρικού δισεκατομμυριούχου μπορεί να σπείρει τον δικασμό και την αναστάτωση στο εσωτερικό και στις διεθνείς σχέσεις της πυρηνικής υπερδύναμης. Από πού κάποιος ν' αρχίσει την απαρίθμηση των κινδύνων;

Πρώτος κίνδυνος, ο Τραμπ με τον έκδηλο μισογυνισμό του υποτιμά την προσωπικότητα (και την πολιτική δύναμη του πενήντα και κάτι τοις εκατό) των Αμερικανών ψηφοφόρων που είναι γυναίκες. Διότι οι ψηφοφόροι αυτές δεν αισθάνονται ότι αποτελούν «σεξουαλικά αντικείμενα» που κρίνονται από την εξωτερική τους και μόνον εμφάνιση.

Η εκλογή του εκκεντρικού δισεκατομμυριούχου Ντόναλντ Τραμπ (η φωτ. από προεκλογική ομιλία του) ενέχει πολλούς κινδύνους, καθώς μπορεί να σπείρει τον δικασμό και την αναστάτωση στο εσωτερικό και στις διεθνείς σχέσεις της πυρηνικής υπερδύναμης.

Δεύτερος κίνδυνος, ο υποβόσκων ρατσισμός του μεγιστάνα, ο οποίος έχει εξασφαλίσει την αντιπάθεια μεγάλων τμημάτων του πληθυσμού που δεν είναι λευκοί, πλούσιοι ή προτεστάντες (μια καθαρή πλέον μειοψηφία στο πολυεθνικό ψηφιδωτό των Ηνωμένων Πολιτειών).

Τρίτος κίνδυνος, η απειλή από τον κ. Τραμπ για τη μαζική απέλαση μερικών εκατομμυρίων μη πιστοποιημένων μεταναστών (των οποίων τα παιδιά που γεννήθηκαν στην Αμερική είναι αυτομάτως πολίτες της) μπορεί να έχει σοβαρές επιπτώσεις, προκαλώντας μαζικές και θορυβώδεις διαδηλώσεις με αιματηρά και ανεξέλεγκτα παρεπόμενα.

Τέταρτος κίνδυνος, η εναντίωση του υποψηφίου των Ρεπουμπλικανών στην παγκοσμιοποίηση και στο ελεύθερο εμπόριο, και ο επακόλουθος οικονομικός προστατευτισμός που διακηρύσσει, οδηγούν τις ΗΠΑ στην απομόνωση και την εγκατάλειψη του ρόλου της ως παγκόσμιας υπερδύναμης όπως αναδείχθηκε μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

Πέμπτος κίνδυνος, το προφίλ ενός «Φρουρίου» περιτοισιζμένου από πανύψηλα τείχη (όπως πικρά είχε προ-

ειδοποιήσει ο υπερεθνικός μας ποιητής Κωνσταντίνος Καβάφης) θα έχει την τύχη ενός πλήρως περιθωριοποιημένου γεωπολιτικού παράγοντα που σταδιακά οδηγείται στην αυτοδιάλυση και την αυτοκαταστροφή.

Τέλος, έκτος και κυριότερος κίνδυνος, το ερώτημα που αιωρείται για το πόσο ασφαλής μπορεί να αισθάνεται ο κάθε πολίτης αναλογιζόμενος ότι ένας πολιτικά άπειρος και κοινωνικά ανώριμος άνθρωπος, όπως ο Τραμπ, θα βρεθεί με το δάκτυλό του πάνω στη σκανδάλη της έκρηξης ενός πυρηνικού ολοκαυτώματος.

Συμπερασματικά, εάν πραγματοποιηθούν έστω και μερικές από τις ανωτέρω προβλέψεις, με μαθηματική ακρίβεια θα οδηγηθούμε σε θεωρίες (τύπου Σάμιουελ Χάντινγκτον) περί της «σύγκρουσης των πολιτισμών», που είναι μια διπλωματική αναφορά στην εποχή των θρησκοκεντρικών πολέμων μεταξύ Ισλάμ και Σταυροφόρων.

Ευτυχώς πολύ πιθανότερη, για το καλό της οικουμένης, είναι η περίπτωση της επικράτησης της Χίλαρι Κλίντον στις εκλογές της μεθεπόμενης Τρίτης. Θα είναι η περίπτωση της πρώτης γυ-

ναίκας που εκλέγεται πρόεδρος στην αμερικανική ιστορία, η οποία εύκολα θα καταφέρει να ακολουθήσει τα ίχνη του Μπαράκ Ομπάμα, του πρώτου Αφροαμερικανού (από πατέρα) προέδρου. Η Χίλαρι Κλίντον, σε αντίθεση με το Ντόναλντ Τραμπ, είναι μια έμπειρη και καλοψημένη γυναίκα στην πολιτική! Ως Πρώτη Κυρία στα χρόνια της προεδρίας του Μπιλ Κλίντον, ως γερουσιαστής της Νέας Υόρκης αργότερα στο αμερικανικό Κογκρέσο και—φυσικά—ως υπουργός Εξωτερικών των ΗΠΑ επί προεδρίας Ομπάμα, έχει αντλήσει μαθήματα από τις επιτυχίες και λάθη του παρελθόντος. Ο Μπαράκ Ομπάμα της δείχνει τον δρόμο. Κυβέρνησε τις ΗΠΑ με σύνεση και εγκράτεια τα τελευταία οκτώ χρόνια, και για πρώτη φορά—εδώ και αρκετές δεκαετίες—οι ΗΠΑ δεν βρίσκονται παγιδευμένες σε μονομερείς πολεμικές εμπλοκές (π.χ. Κορέα, Βιετνάμ, Αφγανιστάν, Ιράκ) στην πειρατωτική μάζα της Ασίας. Αν και λιγότερο εγκρατής από τον Ομπάμα, προβλέπω ότι η κ. Κλίντον θα ακολουθήσει σε γενικές γραμμές τις πολιτικές του προκατόχου της και θα αντισταθεί στον πειρασμό ανάληψης μονομερούς στρατιωτικής δράσης στη Συρία, στο Ιράκ ή κόπου αλλού στη πυρτιδαποθήκη της Μέσης Ανατολής.

ΥΓ.: Η προγραμματισμένη επίσκεψη του Μπαράκ Ομπάμα στην Ελλάδα (15 Νοεμβρίου) σίγουρα θα έχει μεγάλη συμβολική αλλά και ουσιαστική σημασία. Αν, όπως ελπίζω, μετά το αποτέλεσμα των αμερικανικών εκλογών πέσει η αυλαία στην οπερέτα του Ντόναλντ Τραμπ, θα φύγει από πάνω μας και η τελευταία σκιά του αντιαμερικανισμού στη χώρα μας, ο οποίος έχει τις ρίζες του στα χρόνια του εμφυλίου πολέμου μας και που αφορά, κυρίως, τους πτηνένους της κομμουνιστικής παράταξης μας. Θα είναι μια αμοιβαία αναγνώριση της γεφύρωσης του χάσματος μεταξύ των πολιτικών απογόνων του Χάρι Τρούμαν από τη μία πλευρά και του Αρν Βελουκιώτη από την άλλη.

*Ο κ. Θεόδωρος Κουλουμπής είναι ομότιμος καθηγητής Διεθνών Σχέσεων του Πανεπιστημίου Αθηνών.